

Spoor A2:

REGIONALISERING VENNOOTSCHAPSBELASTING: BELASTBARE BASISMODEL

Europese en praktische haalbaarheid

A. Haelterman

KULeuven
2 september 2008

**Algemeen secretariaat – Steunpunt beleidsrelevant Onderzoek
Fiscaliteit & Begroting**

Voskenslaan 270 – 9000 Gent – België
Tel: 0032 (0)9 248 88 35 – E-mail: vanessa.bombeecq@hogent.be
www.steunpuntfb.be

REGIONALISERING VENNOOTSCHAPSBELASTING:

BELASTBARE BASISMODEL

Europese en praktische haalbaarheid

Deze notitie bevat een korte schets van regionalisering van bevoegdheden op het vlak van de vennootschapsbelasting inzake het vaststellen van de belastbare basis (A). Dit model, net als het kortingenmodel en het gesplitste tarief model, blijkt het verlenen van een relevant beleidsinstrument voor de gewesten te combineren met een Europees rechtelijke haalbaarheid (B) en een grote werkbaarheid (C).

A. Schets van het belastbare basis model

De regionalisering heeft bij dit model betrekking op het vaststellen van de belastbare basis van de vennootschapsbelasting. Dergelijke vorm van regionalisering zou met andere woorden de toekenning van de bevoegdheid aan de gewesten inzake vrijstellingen en aftrekposten inhouden.

Het hier voorliggende concept biedt aan de gewesten de bevoegdheid tot het vaststellen van deze vrijstellingen en aftrekken bij het vaststellen van het belastbare inkomen, die een redelijk verband houden met het voeren van een economisch beleid via fiscale maatregelen.

De budgettaire kostprijs van deze maatregelen komt volledig en rechtstreeks in mindering ofwel van de dotatie die op grond van de Financieringswet aan de gewesten toekomt, ofwel van de aan het gewest toebedeelde opbrengst van de vennootschapsbelasting.

B. Europees- en nationaalrechtelijke haalbaarheid

1. Europeesrechtelijke analyse

Een regionalisering van de vennootschapsbelasting dient Europees rechtelijk aanvaardbaar te zijn en meer in het bijzonder in overeenstemming te zijn met het ‘verbod op regionale staatssteun’.

- symmetrische bevoegdheidsdevolutie

Een regionalisering van de vennootschapsbelasting zou Europees rechtelijk aanvaardbaar moeten zijn, indien zij de vorm aanneemt van een symmetrische bevoegdheidsdevolutie naar de drie gewesten toe. Het Hof erkent dat een stelsel van verdeling van belastingbevoegdheden, waarbinnen alle plaatselijke autoriteiten op eenzelfde niveau binnen de hun toegekende bevoegdheden het belastingtarief voor het onder hun bevoegdheid vallende grondgebied vrij kunnen bepalen, niet als ‘regionaal selectief’ kan worden beschouwd.

- niet-symmetrische bevoegdheidsdevolutie

Telkens wanneer een bepaald gewest de bevoegdheid zou hebben om afwijkende belastingtarieven of afwijkende regels met betrekking tot de invulling van het belastbare inkomen in te voeren, stelt het Europese Hof zich terughoudender op. Voor die gevallen heeft het Hof een regeling uitgewerkt die stelt dat een dergelijk regime enkel ontsnapt aan de kwalificatie 'niet aanvaardbare regionale steunmaatregel' indien het beantwoordt aan de vereiste van de zogenaamde drievoudige autonomie.

Een in die omstandigheden genomen beslissing moet, om te kunnen worden geacht ter uitoefening van voldoende autonome bevoegdheden te zijn vastgesteld, om te beginnen zijn genomen door een regionale of plaatselijke autoriteit met, op het constitutionele niveau, een eigen politieke en administratieve status, die losstaat van die van de centrale overheid (institutionele autonomie). Verder moet zij zijn vastgesteld zonder dat de centrale overheid rechtstreekse zeggenschap heeft over de inhoud ervan (procedurele autonomie). Ten slotte mogen de financiële consequenties van de maatregel niet door bijdragen of subsidies van andere regio's of de centrale overheid worden gecompenseerd (economische autonomie).

2. Nationaalrechtelijke analyse

Het belastbare basis model lijkt zonder meer Europees rechtelijk aanvaardbaar indien deze een strikt symmetrische toedeling van bevoegdheden aan de drie gewesten betreffen. De vraag die rest is wat dit voor de federale overheid impliceert. Kan deze de bevoegdheid tot het invullen van de belastbare basis behouden? Dit is een nationaalrechtelijke vraag.

In de federale staat België zijn de bevoegdheden van de gemeenschappen en de gewesten toegewezen bevoegdheden. De residuaire bevoegdheid komt toe aan de federale overheid. De herverdeling van bevoegdheden is opgebouwd vanuit het beginsel dat de bevoegdheid van de ene overheid de bevoegdheid van de andere uitsluit. De gemeenschappen en de gewesten hebben dus exclusieve bevoegdheden, die zij met uitsluiting van de federale overheid kunnen uitoefenen. Sommige technieken van bevoegdheidsverdeling brengen echter met zich mee dat de exclusiviteit niet volledig wordt bereikt.

Wanneer de gewesten de bevoegdheid verkrijgen tot het invullen van de belastbare basis voor aftrekken en vrijstellingen die een redelijk verband houden met hun al toegewezen bevoegdheden, zal de federale overheid ten gevolge van het stelsel van de exclusieve bevoegdheden de bevoegdheid over deze aftrekken en vrijstellingen verliezen. De aftrekken en vrijstellingen die geregionaliseerd worden, zullen achtereenvolgens als federale regelgeving wegvallen om vervangen te worden door een identieke, aangepaste of afwijkende nieuwe regionale regelgeving die aansluit bij de gewestelijke beleidsmateries. De aftrekken en vrijstellingen die niet voor een regionalisering in aanmerking komen, blijven onder de bevoegdheid van de federale overheid.

C. Werkbaarheid

1. Geen winstplitsing

Een regionalisering van de vennootschapsbelasting mag niet leiden tot een onwerkbare, of uiterst complexe, toepassing voor de ondernemingen.

Voor de toepassing van dit model is geen winststopsplitsing vereist, wat het model al een stuk eenvoudiger maakt. Wel moet vermeden worden drie afzonderlijke belastingberekeningen of aangiften te bekomen.

De studie reikt dan ook de gedachte aan de fiscaal-technische verwerking in geval van regionalisering wat betreft de belastbare grondslag via belastingkredieten te laten gebeuren. Dit laat toe om één enkele aangifte en winstvaststelling te behouden. Deze handelswijze is gebaseerd op de technische verwerking van aftrekken en vrijstellingen onder de vorm van een belastingkrediet (dat wordt toegepast op het einde van de (computer-) berekeningen) gelijk aan het bedrag van de vrijstelling/aftrek vermenigvuldigd met het relevante tarief.

2. Invoeging in de Financieringswet

Met betrekking tot de toepassing van de gewestelijke maatregelen, zal wellicht een impact op de gewestdotatie, of de becijfering van de eventuele concrete toebedeling van de vennootschapsbelasting, dienen te geschieden volgens een stelsel van voorlopige toekenningen, te corrigeren nadat de aangiften met betrekking tot dat inkomstenjaar zullen zijn verwerkt.

Het is immers zo dat de vennootschappen de mogelijkheid hebben om met de regionale aftrekken en vrijstellingen rekening te houden bij de voorafbetalingen in de loop van het betreffende boekjaar. Op dat ogenblik beschikt de FOD Financiën niet over de gegevens om vast te stellen in welke mate de voorafbetalingen door deze maatregelen worden beïnvloed. Er treedt bijgevolg voor een gedeelte van de kostprijs van de maatregel een jaar vertraging op wat betreft de doorrekening naar het gewest van de door de vennootschappen toegepaste aftrekken en vrijstellingen.

Mogelijks kan men een voorlopig geschat forfaitair bedrag in mindering brengen dat na de verwerking van de aangiftes wordt gecorrigeerd. Voor dit model is een redelijk eenvoudige raming mogelijk en dus kleinere correcties nodig, gezien dit model zonder winststopsplitsing werkt. Een dry run jaar, waarbij de vennootschappen in de aangiftes ingediend in de loop van bijvoorbeeld 2008 met betrekking tot inkomsten 2007 gevraagd wordt elementen aan te reiken die voor het eerst werkelijk gebruikt worden in de loop van 2009 als aanvangelementen in het systeem, is dus wellicht niet nodig.

De werkwijze met belastingkredieten maakt het bovendien mogelijk op eenvoudige wijze de totale kostprijs voor een gewest van een maatregel op te volgen zodat de volledige en uitsluitende doorrekening ten laste van het gewestelijke budget mogelijk wordt.

3. De mogelijkheden

De gewestelijke maatregelen zouden alle investeringsgebonden of tewerkstellingsgebonden aftrekken of vrijstellingen betreffen, doch kunnen evenzeer betrekking hebben op regels inzake provisievorming, diverse typen van beroepskosten,...

Maatregelen die geen regionale inbedding hebben en onlosmakelijk verbonden zijn met de plaats waar de zetel van de vennootschap is gevestigd, blijven wellicht best federaal. Het gaat hier bijvoorbeeld om de regelgeving inzake herstructurerings van vennootschappen,... Dezelfde opmerking geldt voor federale bepalingen waarvan de inhoud een omzetting is van Europese regelgeving, zoals het regime van de definitief belaste inkomsten. Om te komen tot een efficiënte vorm van regionalisering van bevoegdheden van belastbare grondslag dient de regionalisering aldus best selectief te gebeuren. De gewesten zouden enkel bevoegdheden toegewezen krijgen die beleidsondersteunend kunnen werken, zonder dat de regionalisering de huidige techniek van de vennootschapsbelasting in het gedrang zou brengen.

Of de notionele interestaftrek geregionaliseerd moet worden, is een keuze die moet gemaakt worden. Aangezien een dergelijke aftrek gebaseerd is op de netto-actief waarde van een vennootschap, en dus verbonden is met de passiefzijde van de balans van een vennootschap en bijgevolg minder regionaal gebonden is, is de regionalisering van de notionele interestaftrek wellicht niet aangewezen.

4. Artikel 183 W.I.B.

Artikel 183 W.I.B.; *‘Onder voorbehoud van de in deze titel (Titel III: Vennootschapsbelasting) omschreven afwijkingen zijn, wat hun aard betreft, de inkomsten die onderworpen zijn aan de vennootschapsbelasting of daarvan vrijgesteld zijn, dezelfde als die welke inzake personenbelasting worden beoogd; het bedrag ervan wordt vastgesteld volgens de regels die van toepassing zijn op de winst.’*

Deze automatische doorwerking van de regels voor de vaststelling van het belastbare resultaat in de personenbelasting voor de vaststelling van de ‘winsten’ naar de vennootschapsbelasting, zal moeten doorbroken worden bij een regionalisering van bevoegdheden inzake de belastbare basis in de vennootschapsbelasting (tenzij men ook wat de personenbelasting betreft dit onderdeel van de regelgeving regionaliseert). Van zodra er immers een regionale regelgevende bevoegdheid is, dient het federale regelgeheel weg te vallen.

Naast het herschrijven van artikel 183 zelf, zal het aanbeveling verdienen de elementen inzake vaststelling van de grondslag waarvoor de gewesten de bevoegdheid verwerven, onder te brengen in één hoofdstuk, zowel binnen de personenbelasting als binnen de vennootschapsbelasting, dit met het oog op logistieke eenvoud.

